Startnotitie Wmo Beleidsplan 2012-2015

Hillegom, Lisse, Noordwijkerhout en Teylingen

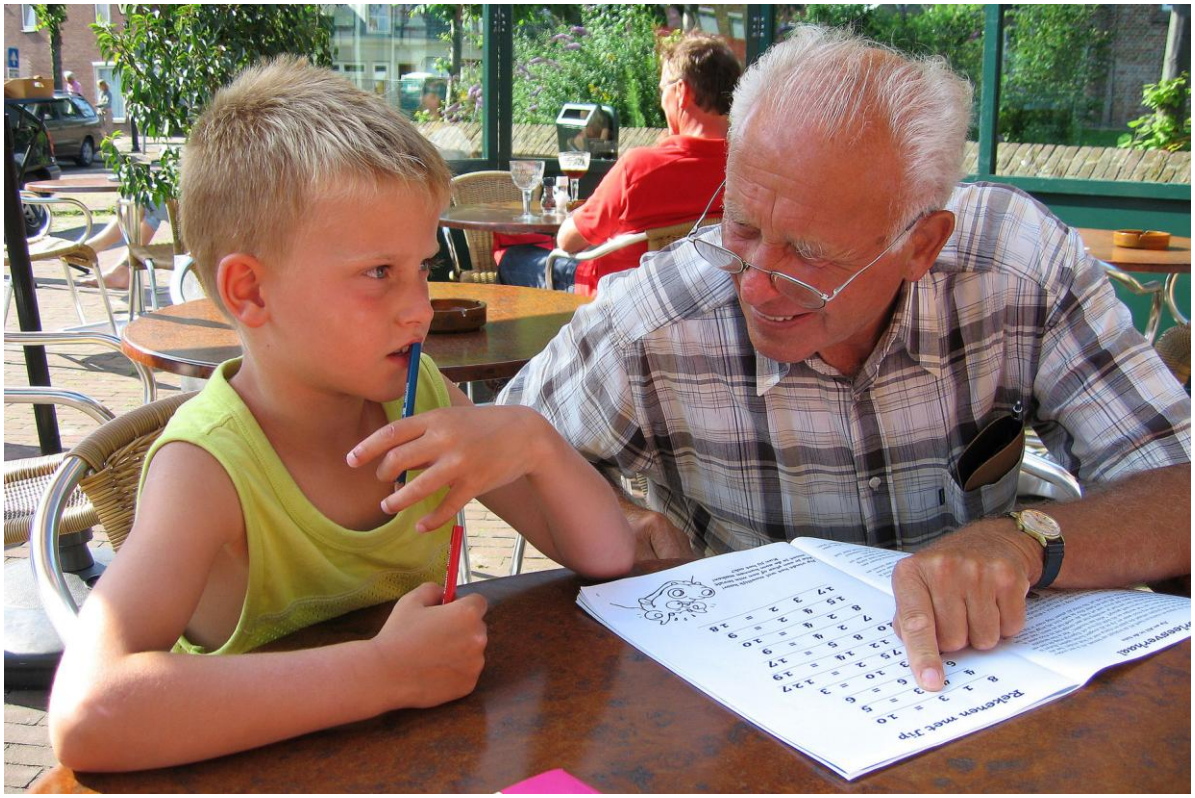

Maart 2011

Inhoudsopgave

			Blz.
Hoofdstuk 1	*Inleiding en context*		
	1.1	Aanleiding	1
	1.2	Initiatiefvoorstel gemeentelijke samenwerking	1
	1.3	Ontwikkelingen	1
Hoofdstuk 2	*Te bereiken doelen en producten*		
	2.1	Beoogd resultaat	4
	2.2	Probleemdefinitie	4
	2.3	Randvoorwaarden	5
	2.4	Producten	5
Hoofdstuk 3	*Procesbeschrijving*		
	3.1	Plan van aanpak	7
	3.2	Planning	7
	3.3	Participatie	7
Bijlage 1	*Tijdspad*		9
Bijlage 2	*Vormen van participatie in de participatie-ladder*		10

Hoofdstuk 1. Inleiding en context

1.1 Aanleiding

Op 1 januari 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) ingevoerd. Deze wet maakt gemeenten verantwoordelijk voor de maatschappelijke ondersteuning van mensen, met als doel dat mensen (ongeacht of zij een beperking hebben) mee kunnen doen aan de samenleving en zelfredzaam kunnen zijn.

De Wmo schrijft voor dat gemeenten vierjaarlijks (met ingang van 1 januari 2008) een beleidsplan vaststellen waarin zij aangeven hoe zij de maatschappelijke ondersteuning in hun gemeente voor die periode vormgeven. Hillegom, Lisse, Noordwijkerhout en Teylingen hebben zodoende in 2007 hard gewerkt aan de beleidsontwikkeling om voor de periode 2008 - 2011 over een richtinggevend plan voor de uitvoering van de Wmo te kunnen beschikken.

Sindsdien hebben de betrokken gemeenten veel ervaring opgedaan met de uitvoering van deze wet. Projecten zijn gestart en voor verschillende onderdelen van de wet is nieuw beleid ontwikkeld, zoals de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers, de ontwikkeling van de lokale loketten en de uitvoering van de hulp bij het huishouden. In regionaal verband hebben we onder andere afspraken gemaakt over maatschappelijke opvang, verslavingszorg en preventieve GGZ activiteiten.

Inmiddels is het laatste jaar van de looptijd van het huidige beleidsplan aangebroken en wordt het tijd ons te gaan richten op de opstelling van het nieuwe Wmo beleidsplan voor de jaren 2012 tot en met 2015. In deze startnotitie gaan we in op de verschillende aspecten behorende bij dit traject.

1.2 Initiatiefvoorstel gemeentelijke samenwerking

De gemeenteraad van Teylingen heeft een initiatiefvoorstel aangenomen waarin zij het college oproept in ISD Bollenstreek verband de samenwerking te zoeken bij de opstelling van het nieuwe Wmo beleidsplan. Zij zou graag zien dat er gekozen wordt voor een regionale aanpak van dit traject. Het voorstel komt voort uit de overtuiging dat een gezamenlijk optrekken leidt tot efficiencyvoordelen en een inhoudelijke kwaliteitsverbetering door mogelijkheden tot afstemming op en tussen de diverse prestatievelden van de wet.

De gemeenten Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout hebben dit initiatiefvoorstel omarmd. Dit maakt dat deze startnotitie voor vier gemeenten gezamenlijk is opgesteld en dat deze gemeenten in het verdere traject gezamenlijk willen komen tot een keuzenota en uiteindelijk een beleidsplan.

1.3 Ontwikkelingen

De jaarlijkse Wmo benchmark en klanttevredenheidsonderzoeken wijzen uit dat de betrokken gemeenten ruim voldoende presteren voor wat betreft de uitvoering van de Wmo op lokaal niveau. Echter, verbeteringen zijn altijd mogelijk. Des te belangrijker is om met vier gemeenten gezamenlijk op te trekken om zo te kunnen leren van elkaar. Daarnaast maakt een aantal ontwikkelingen op zowel lokaal als landelijk niveau dat we kritisch naar de toekomst moeten (blijven) kijken en ons moeten herbezinnen op onze rol als gemeente in de uitvoering van deze wet. In deze paragraaf schetsen we dan ook de ontwikkelingen die de context vormen voor het nieuwe Wmo beleidsplan.

1. Demografische ontwikkelingen (vergrijzing)
Nederland vergrijst. In de periode tussen nu en 2040 neemt het aantal 65 plussers sterk toe, evenals het aantal 75 plussers. Omdat de zorgvraag van met name 75 plussers een stuk hoger ligt dan die van 65 plussers, betekent dit ook dat de behoefte aan ondersteuning en zorg in te toekomst sterk zal stijgen.

2. Bezuinigingen op het Gemeentefonds
Voortkomende uit de bezuinigingen van het Rijk, worden gemeenten de komende jaren geconfronteerd met forse kortingen op de algemene uitkering. Daarbij komt dat zij te maken hebben met hogere uitgaven, onder andere op het gebied van de bijstandverstrekking. Tezamen maakt dit dat gemeenten staan voor een omvangrijke ombuigingsopgave en keuzes moeten gaan maken. Keuzes in de aangeboden maatschappelijke voorzieningen zijn niet van dit proces uitgesloten.

3. Bezuinigingen op het Wmo budget
In de junicirculaire 2010 is aangekondigd dat er landelijk een korting van 200 miljoen euro op het Wmo budget doorgevoerd wordt. Als reden geeft het Rijk aan dat zij rekening houdt met structureel lagere uitgaven voor de hulp bij het huishouden. Daarnaast vindt zij dat gemeenten 'doelmatigheidswinst' kunnen bereiken door bijvoorbeeld meer voorzieningen algemeen en collectief aan te bieden in plaats van individueel.

4. De Kanteling van de Wmo
Via de Wmo hebben gemeenten de opdracht de beperkingen van burgers te compenseren. De Kanteling is een project van de VNG dat gemeenten ondersteunt bij het anders invullen van dit compensatiebeginsel. Uitgangspunt is dat door een andere aanpak, gemeenten meer handelen naar de filosofie van de wet. Gezocht moet worden naar oplossingen op maat, rekening houdend met de specifieke vraag en situatie van de cliënt. Meer dan voorheen worden de eigen mogelijkheden van de cliënt betrokken, zowel binnen het eigen sociale netwerk als op financieel gebied. Een gekantelde manier van werken vraagt zowel van gemeenten als burgers een nieuwe benadering:

- Gemeenten zullen meer tijd moeten nemen in het eerste gesprek met de cliënt. Het gesprek wordt meer vraagverhelderend, minder beoordelend.
- Gemeenten en burgers moeten afstappen van de standaard voorzieningenlijst en alle mogelijkheden verkennen om een hulpvraag op te lossen. Hierbij staan behoud van regie over het eigen leven en zelfredzaamheid voorop.
- Samen met de cliënt wordt vastgesteld wat het resultaat van de ondersteuning moet zijn en welke oplossingen daaraan bijdragen. Het gaat dan lang niet altijd om individuele voorzieningen, ook met algemeen aanbod kan het resultaat bereikt worden.

Een belangrijk onderdeel van dit project is een nieuwe Wmo verordening. Het traject om te komen tot deze nieuwe, gekantelde verordening is in ISD Bollenstreek verband opgepakt en loopt parallel aan het traject om te komen tot een nieuw Wmo beleidsplan. Dit betekent dat we op onderdelen goed moeten afstemmen (zie ook paragraaf 3.1).

5. Welzijn Nieuwe Stijl
Voor de doorontwikkeling van de Wmo is het noodzakelijk dat zowel de (sturings)relatie tussen gemeenten en welzijnsorganisaties als de kwaliteit en professionaliteit van het welzijnswerk op orde zijn. Er wordt in dit geval gedoeld op welzijnsorganisaties die zich richten op ondersteuning en zorg, niet zozeer op (sport)verenigingen. Om op deze twee punten een verbeterslag te kunnen maken, heeft het Ministerie van VWS het landelijke programma 'Welzijn Nieuwe Stijl' gelanceerd. Dit project kent acht bakens die richting geven aan de kwaliteitsontwikkeling van de welzijnssector en zijn daarmee ook voor gemeenten in hun rol als opdrachtgever relevant. Deze acht bakens zijn:

1. gericht op de vraag achter de vraag;
2. gebaseerd op de eigen kracht van de burger;
3. direct er op af;
4. formeel en informeel in optimale verhouding;
5. doordachte balans van collectief en individueel;
6. integraal werken;
7. niet vrijblijvend, maar resultaatgericht;
8. gebaseerd op ruimte voor de professional.

Deze bakens zijn bedoeld om richting te geven aan de uitvoering van het programma 'Welzijn Nieuwe Stijl', zowel voor de welzijnsorganisaties als voor de gemeenten:

- Voor welzijnsorganisaties geven ze de gewenste richting aan voor het verbeteren van de kwaliteit en de professionaliteit. Het gaat dan steeds om de professionaliteit in relatie tot de burger.
- Voor gemeenten fungeren ze als ijkpunten waaraan de opdrachten aan uitvoerende organisaties kunnen worden getoetst, evenals hun handelen na het verlenen van de opdracht.

6. Wijzigingen in de AWBZ

Met de invoering van de Wmo is het Rijk begonnen met het opnieuw inrichten van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). De zorg die vanuit de AWBZ gefinancierd wordt, is op termijn niet meer te bekostigen. In 2009 is daarom de zgn. Pakketmaatregel doorgevoerd. Sindsdien bestaat er geen onderscheid meer tussen de functies ondersteunende begeleiding en activerende begeleiding. Deze functies zijn samengevoegd tot de nieuwe functie begeleiding en heeft als doel de zelfredzaamheid van mensen te vergroten. Het element van maatschappelijke participatie is daarmee komen te vervallen. Dit onderdeel is volgens het Rijk namelijk al gewaarborgd in de Wmo. Bovendien kunnen enkel nog mensen met een matige of zware beperking in aanmerking komen voor begeleiding.

In het Regeerakkoord is aangegeven dat op termijn meer onderdelen vanuit de AWBZ overgeheveld worden naar de Wmo. Concreet gaat het hierbij om de nieuwe functie begeleiding en de dagbesteding. Het Kabinet stuurt aan op een volledig overgang van deze onderdelen per 2014. Dit zal naar verwachting gepaard gaan met efficiencykortingen op de bijbehorende budgetten.

7. Inhoud collegeprogramma's betrokken gemeenten
Na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2010 zijn door de nieuwgevormde colleges van de betrokken gemeenten werkprogramma's opgesteld voor de periode 2010-2014. De vier collegeprogramma's kennen een aantal gezamenlijke thema's c.q. uitgangspunten:

- De gemeente als regisseur: De vier gemeenten kiezen nadrukkelijker voor de regisseursrol. Waar het kan, leggen we het initiatief bij de inwoners en organisaties. We willen de eigen kracht stimuleren en benutten. We gaan uit van zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid. Voor de inwoners die het niet op eigen kracht redden, blijft de vangnetfunctie van de gemeente bestaan. Dit uitgangspunt sluit aan bij De Kanteling van de Wmo.
- Participatie: Inwoners en organisaties hebben vaak goede ideeën en beschikken over expertise op uiteenlopende gebieden. Daarom willen de betrokken gemeenten inwoners en organisaties stimuleren om mee te denken, mee te doen en mee te beslissen. Dit betekent dat partijen al in een vroeg stadium bij belangrijke projecten, waaronder de Wmo, betrokken worden.
- Samenwerking: Samenwerking in de beleidsvoorbereiding en –uitvoering bevordert efficiëntie en voorkomt dubbel werk. Op dit moment werken we al op diverse beleidsterreinen regionaal samen. In de komende periode zal deze samenwerking, waar mogelijk, verder gestimuleerd worden. Dit geldt uiteraard ook voor de Wmo, waarbij er natuurlijk altijd oog moet blijven voor de lokale wensen en behoeften.

Hoofdstuk 2. Te bereiken doelen en producten

2.1 Beoogd resultaat

Wat willen we met de Wmo bereiken?
De betrokken gemeenten stimuleren participatie en zelfredzaamheid van (kwetsbare) burgers. Wij doen dit in samenspraak met partners en belanghebbenden. Het beoogd resultaat hiervan is, dat alle inwoners van Hillegom, Lisse, Noordwijkerhout en Teylingen, ongeacht hun beperkingen, op een volwaardige manier mee kunnen doen aan de samenleving.

Om het meedoen van kwetsbare burgers aan de samenleving mogelijk te maken, heeft de gemeente een zogenaamde compensatieplicht. Als gevolg van de Kanteling van de Wmo moeten we anders gaan kijken naar de invulling van dit compensatiebeginsel. De hulpvraag van de burger staat centraal. Samen met de burger moet bekeken worden welke vorm van ondersteuning een antwoord biedt op deze vraag. We streven er zodoende naar (kwetsbare) burgers in voldoende mate te compenseren, zodanig dat dit recht doet aan de specifieke situatie van de cliënt en zodanig dat de geboden ondersteuning een oplossing biedt voor de gestelde hulpvraag.

Wat willen we met het Wmo beleidsplan bereiken?
Met de opstelling van een nieuw Wmo beleidsplan willen we komen tot geactualiseerd Wmo beleid, passend bij de ontwikkelingen die zich rond dit thema voordoen (zie paragraaf 1.2). Dit beleid moet afgestemd zijn op de lokale wensen en behoeften zoals geuit door de partners in het veld, de colleges, de gemeenteraden en de Wmo adviesraden.

Daarnaast beogen de vier gemeenten via hun samenwerking bij de opstelling van het nieuwe plan een inhoudelijke versterking en meerwaarde te realiseren. Door gezamenlijk op te trekken en, waar mogelijk, gezamenlijk ondersteuningsmogelijkheden vorm te geven, zetten we in op een effectiever en efficiënter gebruik van middelen en ambtelijke capaciteit.

2.2 Probleemdefinitie

De Wmo is een participatiewet met het doel dat iedereen mee kan doen aan de samenleving. Jong, oud, mensen met en mensen zonder een beperking. We willen bereiken dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig in de eigen omgeving kunnen blijven wonen en deelnemen aan het maatschappelijk verkeer. Zowel vanuit de Kanteling van de Wmo als vanuit de inhoud van de collegeprogramma's van de betrokken gemeenten leggen we hierbij de nadruk op de eigen kracht van mensen, hun zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid, ten opzichte van zichzelf en van elkaar. Uitgangspunt is dat mensen als zij ondersteuning nodig hebben in eerste instantie zelf een oplossing zoeken en, waar mogelijk, een beroep doen op hun sociaal netwerk. Onderlinge solidariteit staat voorop.

Dit maakt dat het nieuwe Wmo beleidskader antwoord dient te geven op de volgende kernvraag:

Wat mag de overheid van haar burgers verwachten, en andersom, wat kan de burger van ons verwachten en op welke manier(en)?

Bij de uitwerking van deze kernvraag komen onder andere de volgende deelvragen aan de orde:

- Hoe willen wij samenwerken met onze partners in het veld?
- Hoe ziet het vangnet eruit voor mensen die het niet zelf redden?
- Hoe spelen wij in op de overheveling van nieuwe taken naar de Wmo?
- Hoe kijken we aan tegen onderlinge solidariteit (sociale cohesie)?
- Hoe meten we de resultaten van onze inspanningen?

2.3 Randvoorwaarden

Om te komen tot een succesvolle opstelling van het nieuwe Wmo beleidsplan, is een aantal randvoorwaarden noodzakelijk. Gaan we hier aan voorbij, dan betekent dat een aantasting van de kwaliteit van het nieuwe beleidskader.

1. Interactieve beleidsontwikkeling/participatie
De Wmo schrijft voor dat gemeenten burgers en instellingen nauw betrekken bij de opstelling van het beleid voor maatschappelijke ondersteuning. Alleen op deze manier wordt immers bereikt dat de maatschappelijke ondersteuning goed aansluit op de wensen en behoeften van de doelgroepen waar dit beleid voor geformuleerd wordt. Naast het feit dat burger- en cliëntenparticipatie dus wettelijk verplicht is, is het ook om een aantal andere redenen van groot belang binnen de Wmo. Zo creëert het draagvlak voor het beleid, draagt het bij aan de ontwikkeling en betrokkenheid van burgers en instellingen, levert het een betere en snellere besluitvorming op en het bevordert het uiteindelijk de tevredenheid van de burger.

2. Integrale beleidsontwikkeling/samenwerking tussen gemeentelijke afdelingen
Het Wmo beleid is breed van opzet en heeft raakvlakken met onder andere het lokaal gezondheidsbeleid, het sportbeleid, het beheer van de buitenruimte en het beleid op het gebied van wonen. Om de doelstellingen van de Wmo te kunnen realiseren, is het dan ook van groot belang dat we zowel bij de opstelling als bij de uitvoering van het beleid voor maatschappelijke ondersteuning alle relevante beleidsterreinen binnen de gemeente betrekken. Het is zaak niet enkel de inhoud van de bijbehorende notities en documenten mee te nemen bij de uitvoering van de Wmo, maar ook er voor te zorgen dat de betrokken afdelingen gezamenlijk optrekken bij onderwerpen die (in meer of mindere mate) raakvlakken hebben met de Wmo.

3. Wil tot (bestuurlijke) samenwerking
Om tot een gezamenlijk Wmo beleidsplan voor vier gemeenten te komen en vervolgens wellicht tot samenwerking in (onderdelen van) de uitvoering, is het noodzakelijk dat er een wil tot (bestuurlijke) samenwerking bestaat. Zonder deze wil wordt het erg lastig om eensgezind het beleid rond maatschappelijke ondersteuning voor de komende jaren vorm te geven. Consequentie van dit commitment is wel dat er op onderdelen, zowel procesmatig als beleidsinhoudelijk, mogelijk water bij de wijn gedaan zal moeten worden om tot een compromis te kunnen komen.

4. Voldoende ambtelijke capaciteit
De tweede randvoorwaarde heeft als gevolg dat er zowel bij de gemeentelijke afdeling die de Wmo primair uitvoert als bij de afdelingen die hier op onderdelen bij betrokken zijn, voldoende ambtelijke capaciteit aanwezig moet zijn om doordacht aan de slag te kunnen met de Wmo. Ontbreekt deze capaciteit, dan is de kans groot dat we steken laten vallen en onze ambities niet waar kunnen maken.

2.4 Producten

Het Wmo beleidsplan betreft een complex beleidsdocument. We kiezen er daarom voor om bij de opstelling ervan te werk te gaan volgens een zogenaamde drietrapsraket van startnotitie – keuzenota – beleidsplan. Een dergelijke werkwijze zorgt er voor dat de gemeenteraad direct vanaf het begin van het proces betrokken is en gedurende het traject een goede invulling kan geven aan haar kaderstellende rol. Deze startnotitie resulteert uiteindelijk in een tweetal producten voor de betrokken gemeenten, te weten:

1. een keuzenota
2. een beleidsplan

In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het proces om te komen tot deze keuzenota en dit beleidsplan.

Evenals bij de meeste gemeenten in Nederland het geval is, bestaat het huidige Wmo beleidsplan van de gemeenten Hillegom, Lisse, Noordwijkerhout en Teylingen voornamelijk uit een (uitgebreide) beschrijving van hetgeen er al gebeurt en/of zou moeten gaan gebeuren op de negen prestatievelden van de wet. Tevens is er veel nadruk gelegd op de verstrekking van de individuele voorzieningen via de ISD Bollenstreek en dan met de name de organisatie van de hulp bij het huishouden. Over het algemeen heeft dit geresulteerd in uitgebreide nota's met een sterk beschrijvend karakter.

Hier kiezen we bij het nieuwe beleidsplan bewust niet voor. We gaan voor een handzaam document, waarin we willen komen tot een integrale visie op maatschappelijke ondersteuning dat richting geeft aan de uitvoering op alle prestatievelden van de Wmo.

Het komen tot een gezamenlijk Wmo beleidsplan voor vier gemeenten heeft als consequentie dat we een duidelijke focus aanbrengen op de diverse ontwikkelingen waar we als gemeenten gezamenlijk de komende jaren mee geconfronteerd worden en waar we op in zullen moeten spelen. Het zal in die zin een 'basisdocument' worden. Vanuit dit document kunnen de betrokken gemeenten een eigen 'vertaalslag' maken in de uitvoering afgestemd op de lokale situatie en de aanwezige samenwerkingspartners.

Hoofdstuk 3. Procesbeschrijving

3.1 Plan van aanpak

De huidige Wmo beleidsplannen van de vier gemeenten kennen een looptijd tot 1 januari 2012. Officieel zou het nieuwe beleidsplan per die datum gereed moeten zijn. We hebben er echter voor gekozen deze datum niet leidend te laten zijn in het hele proces. We kiezen voor zorgvuldigheid en voor voldoende participatiemomenten en -mogelijkheden tijdens de verschillende fases die doorlopen moeten worden. Om die reden zijn in de planning meerdere contactmomenten met zowel de gemeenteraden als de Wmo adviesraden en het maatschappelijk middenveld opgenomen. Waar mogelijk en wenselijk nodigen we deze partijen gezamenlijk uit om onderlinge uitwisseling van informatie en standpunten te bevorderen.

Gelet op de vele partijen die bij dit traject betrokken zijn, is er sprake van een complex samenwerkingsproces. Om tot een gezamenlijk eindproduct te kunnen komen, is het belangrijk dat we de neuzen dezelfde kant op krijgen en houden. Dit kost tijd en die tijd moeten we dan ook nemen.

Twee trajecten

Zoals eerder in paragraaf 1.3 bij het kopje 'De Kanteling van de Wmo' (kort) aangegeven, lopen er op dit moment twee trajecten. Voor de duidelijkheid is het goed om dat hier nogmaals te benadrukken.

1. Traject nieuw WMO beleidsplan 2012-2015

De gemeenten Hillegom, Lisse, Noordwijkerhout en Teylingen trekken gezamenlijk op om te komen tot een nieuw Wmo beleidsplan voor de periode 2012-2015. Binnen dit beleidsplan neemt de uitwerking van De Kanteling een belangrijke plaats in. Hierbij ligt de nadruk op de eigen kracht en verantwoordelijkheid van de cliënt, het eigen sociale netwerk en de inzet van collectieve voorzieningen. Individuele voorzieningen vormen het sluitstuk.

2. Traject nieuwe Wmo verordening

De gemeenten Lisse, Hillegom, Noordwijk, Noordwijkerhout en Teylingen trekken in ISD Bollenstreek verband op om te komen tot een nieuwe Wmo verordening. In deze verordening krijgt De Kanteling zijn vertaalslag voor wat betreft de verstrekking van de individuele voorzieningen (bijvoorbeeld de hulp bij het huishouden, de scootmobielen en de woningaanpassingen).

Waar de ISD Bollenstreek de trekker is van het traject om te komen tot een nieuwe, gekantelde Wmo verordening, zijn de vier gemeenten initiatiefnemer van het nieuwe beleidsplan. Echter, beide trajecten kunnen niet los van elkaar gezien worden. In beide trajecten komen aspecten van De Kanteling van de Wmo aan de orde die elkaar raken. Keuzes in het ene traject hebben zodoende (op onderdelen) direct consequenties voor keuzes in het andere traject. Een goede afstemming tussen de twee trajecten is cruciaal. We kiezen er daarom voor de besluitvorming rond de keuzenota leidend te laten zijn in de verdere uitwerking van De Kanteling in de nieuwe verordening. Bij de opzet en organisatie van participatiemomenten zullen we hier dan ook ruimschoots aandacht aan besteden.

3.2 Planning

Om tot een nieuw Wmo beleidsplan te komen hebben we een planning opgesteld. Deze planning is als bijlage bij dit document gevoegd. In een overzichtelijk tijdspad geven we (onder andere) aan op welke momenten er participatie met betrokkenen plaatsvindt en wanneer documenten in besluitvorming gebracht worden.

Deze planning wijst uit dat de vaststelling van het nieuwe WmoMO beleidsplan voorzien is voor medio 2012.

3.3 Participatie

De vier gemeenten hebben participatie van betrokkenen hoog in het vaandel staan. We kunnen verschillende vormen van participatie onderscheiden waarin de mate van participatie en dus de rol van samenwerkingspartners verschilt. De verschillende vormen van participatie kunnen in een soort continuüm worden gezet zodat er een zogenaamde participatieladder ontstaat. Hoe hoger op

de ladder, hoe meer de partners betrokken worden bij het besluitvormingsproces. De volgende rollen kunnen de betrokkenen toebedeeld krijgen:

- meebeslissen
- co-produceren
- adviseren
- raadplegen
- informeren

In bijlage 2 zijn de verschillende rollen nader omschreven.

In het traject om te komen tot de opstelling van een nieuw Wmo beleidsplan kunnen we drie verschillende 'categorieën' van betrokkenen onderscheiden, te weten:

1. de gemeenteraden;
2. de Wmo adviesraden;
3. het maatschappelijk middenveld (organisaties en instellingen zoals welzijnsorganisaties, zorgaanbieders, (sport)verenigingen, het algemeen maatschappelijk werk, woningcorporaties, etc.).

Om misverstanden op een later moment te voorkomen, is het goed om voorafgaand aan het traject de mate van participatie van de verschillende betrokkenen vast te stellen. Door dit goed te communiceren aan deze partijen, zijn de verwachtingen voor wat betreft hun inbreng in het geheel helder en weten zij waar zij aan toe zijn.

1. Gemeenteraden
In het bovenstaande rijtje nemen de raden een bijzondere plaats in. Zij zijn immers degene die uiteindelijk de verschillende producten in dit traject vaststellen. Echter, voor wat betreft de mate waarin zij in de perioden voorafgaand aan de vaststelling van de documenten betrokken zijn bij de bepaling van de inhoud ervan, is sprake van een behoorlijke bandbreedte. In een gezamenlijk overleg met de vier griffiers van de betrokken gemeenten is afgesproken dat we er voor kiezen de raadsleden in gezamenlijkheid uit te nodigen voor (thema)bijeenkomsten die gedurende het traject met het maatschappelijk middenveld georganiseerd worden. Dergelijke bijeenkomsten bieden raadsleden de gelegenheid te horen wat er leeft in het veld en vervullen zo voor hen een informatieve functie.

2. Wmo adviesraden
Wij hechten veel belang aan de betrokkenheid van de Wmo adviesraden in dit hele traject. Daarnaast beschikken deze raden over veel kennis en expertise waardoor ze ons van zeer nuttige adviezen kunnen voorzien. De Wmo adviesraden zullen dan ook al aan de 'voorkant' van het proces betrokken worden en gevraagd worden input te leveren. Dit maakt hen (minimaal) adviseur en op sommige onderdelen co-producent.

3. Maatschappelijk middenveld
Het maatschappelijk middenveld weet wat er speelt in de samenleving. Hier moeten we goed en tijdig gebruik van maken. Dit versterkt immers de kwaliteit van het beleid en zorgt ervoor dat ons ondersteuningsaanbod aansluit op de wensen en behoeften van onze doelgroepen. Kijkende naar de diverse treden van de participatieladder, dan krijgt het veld een raadplegende rol toebedeeld. Een aparte positie wordt in dit geval ingenomen door de individuele burger. Dit zijn uiteindelijk de mensen waar we het allemaal voor doen. Uiteraard zullen we ook hen gedurende dit traject raadplegen.

Bijlage 1. Tijdspad

Tijdsplanning opstelling Wmo beleidsplan 2012- 2015																	
	03-2011	04-2011	05-2011	06-2011	07-2011	08-2011	09-2011	10-2011	11-2011	12-2011	01-2012	02-2012	03-2012	04-2012	05-2012	06-2012	07-2012
Startnotitie																	
College	22/03																
Wmo adviesraad (ter informatie)	X																
Commissie		18/04															
Raad			26/05														
Keuzenota																	
Voorbereiding	voorbereiden participatie																
Voorbereiding			participatie-momenten														
College(optioneel)						23/08											
Wmo adviesraad (ter advisering)						24/08 tot 21/09											
College									01/11								
Commissie									28/11								
Raad										15/12							
Beleidsplan																	
Voorbereiding								voorbereiden participatie									
Voorbereiding									participatiemomenten								
College(optioneel)														03/04			
Wmo adviesraad (ter advisering)														04/04 tot 02/05			
College															eind mei		
Ter inzage leggen															X	X	
Commissie																	X
Raad																	X

Bijlage 2. Vormen van participatie in de participatieladder

Informeren
Politiek en bestuur bepalen zelf de agenda voor besluitvorming en houden betrokkenen op de hoogte. Betrokkenen hebben geen inbreng in de beleidsontwikkeling. De participant is toehoorder.
Middelen: informatieavonden, huis-aan-huisbladen en campagnes.

Raadplegen
Politiek en bestuur bepalen in hoge mate zelf de agenda maar zien betrokkenen als gesprekspartners bij de ontwikkeling van beleid. De politiek verbindt zich niet aan de resultaten van de gesprekken. De participant is geconsulteerde.
Middelen: inspraakavonden, hoorzittingen, digitale peilingen, enquêtes, debatten en groepsgesprekken.

Adviseren
Politiek en bestuur stellen in beginsel de agenda samen maar geven betrokkenen gelegenheid problemen aan te dragen en oplossingen te formuleren, waarbij deze ideeën een volwaardige rol spelen in de ontwikkeling van beleid. De politiek verbindt zich in principe aan de resultaten maar kan bij de uiteindelijke besluitvorming hiervan (beargumenteerd) afwijken. De participant is adviseur.
Middelen: adviesraden, wijk- en dorpsraden, expertmeetings en rondetafelgesprekken.

Coproduceren
Politiek, bestuur en betrokkenen komen gezamenlijk een agenda overeen, waarna samen naar oplossingen gezocht wordt. De politiek verbindt zich aan deze oplossingen met betrekking tot de uiteindelijke besluitvorming. De participant is samenwerkingspartner.
Middelen: overleggroepen, convenanten en projectgroepen.

Meebeslissen
Politiek en bestuur laten de ontwikkeling van en de besluitvorming over aan de betrokkenen, waarbij het ambtelijk apparaat een adviserende rol vervult. De politiek neemt de resultaten over na toetsing aan vooraf gestelde randvoorwaarden. De participant is medebeslisser.
Middelen: stuurgroep, medezeggenschapsraad en (bindend) referendum.